

**ОСНОВНІ АНТРОПОГЕННІ ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ВИДИ ЗАБРУДНЕНЬ ТА
ЇХ ВПЛИВ НА КОМПОНЕНТИ ПРИРОДИ, ЖИВІ ОРГАНІЗМИ.**

Забруднення –це привнесення надмірної кількості хімічних елементів та їхніх сполук у природне середовище.

Надмір тих чи інших хімічних елементів у компонентах природного середовища визначають за показниками їх гранично допустимих концентрацій (ГДК), які з урахуванням санітарно-гігієнічних норм встановлено для водного, атмосферного і ґрунтового середовищ. Одним із показників забруднень води органічними сполуками є біологічна потреба кисню (БПК), що визначається як кількість кисню, необхідна для біохімічного окиснення органічних речовин, що містяться в одиниці об'єму води за певний період часу; БПК₅ оцінюють за 5 діб; БПК₂₀ – за 20 діб. Інтегральним показником забруднення навколишнього природного середовища є модуль техногенного навантаження, який визначається як відношення кількості викидів забруднювальних його речовин в Україні становить 1170 т/км²

У результаті техногенезу в природне середовище потрапляють гази і газоподібні речовини, аерозолі, пил, сажа, радіонукліди, теплові і електромагнітні випромінювання, шуми і вібрації, забруднені стічні води, тверді відходи тощо.

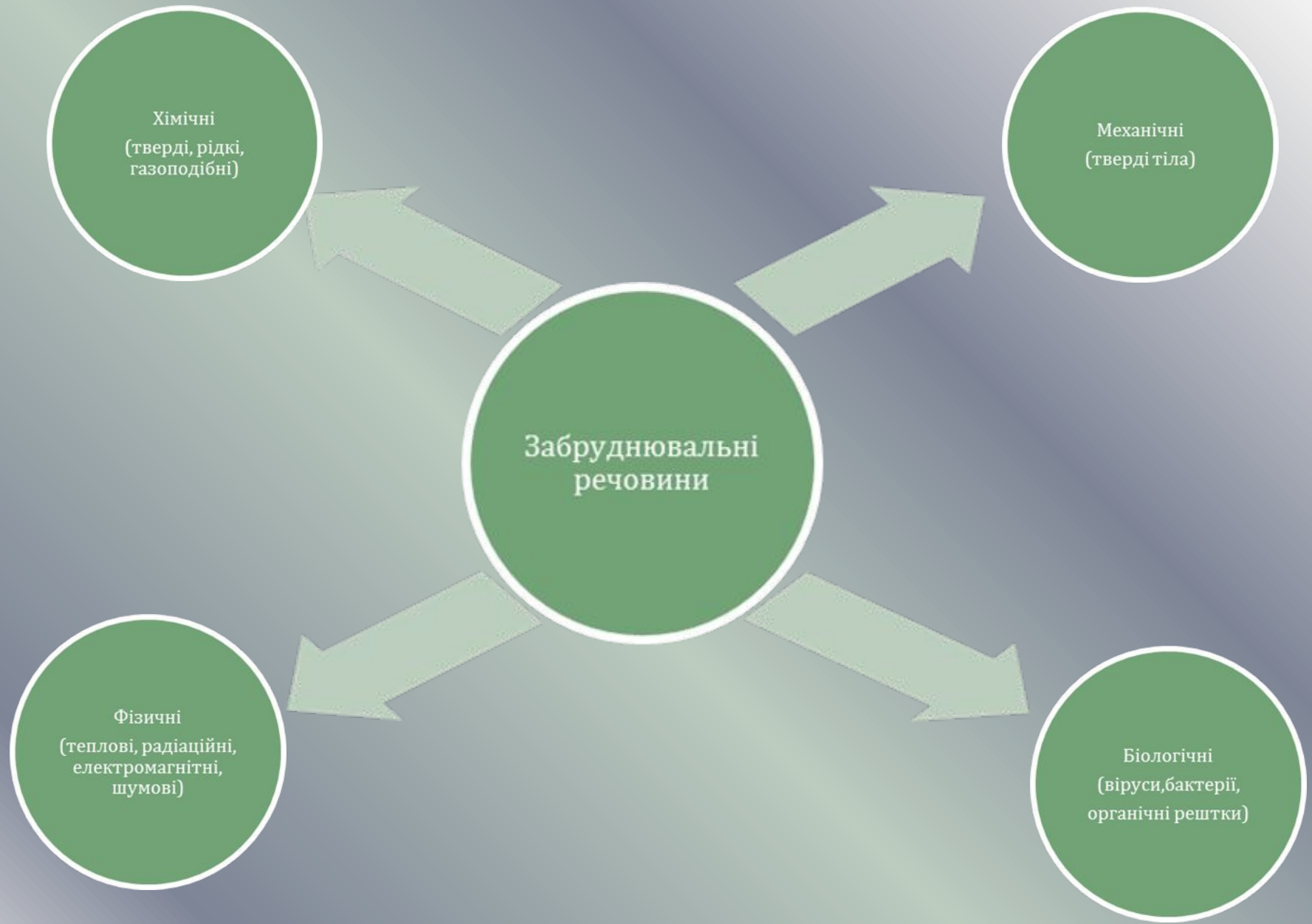
Забруднювальні речовини

Хімічні
(тверді, рідкі,
газоподібні)

Механічні
(тверді тіла)

Фізичні
(теплові, радіаційні,
електромагнітні,
шумові)

Біологічні
(віруси, бактерії,
органічні рештки)

Небезпечні забруднювачі

Оксид карбонудовкілля

Двооксид

сульфіду

Шкідливі

вуглеводні

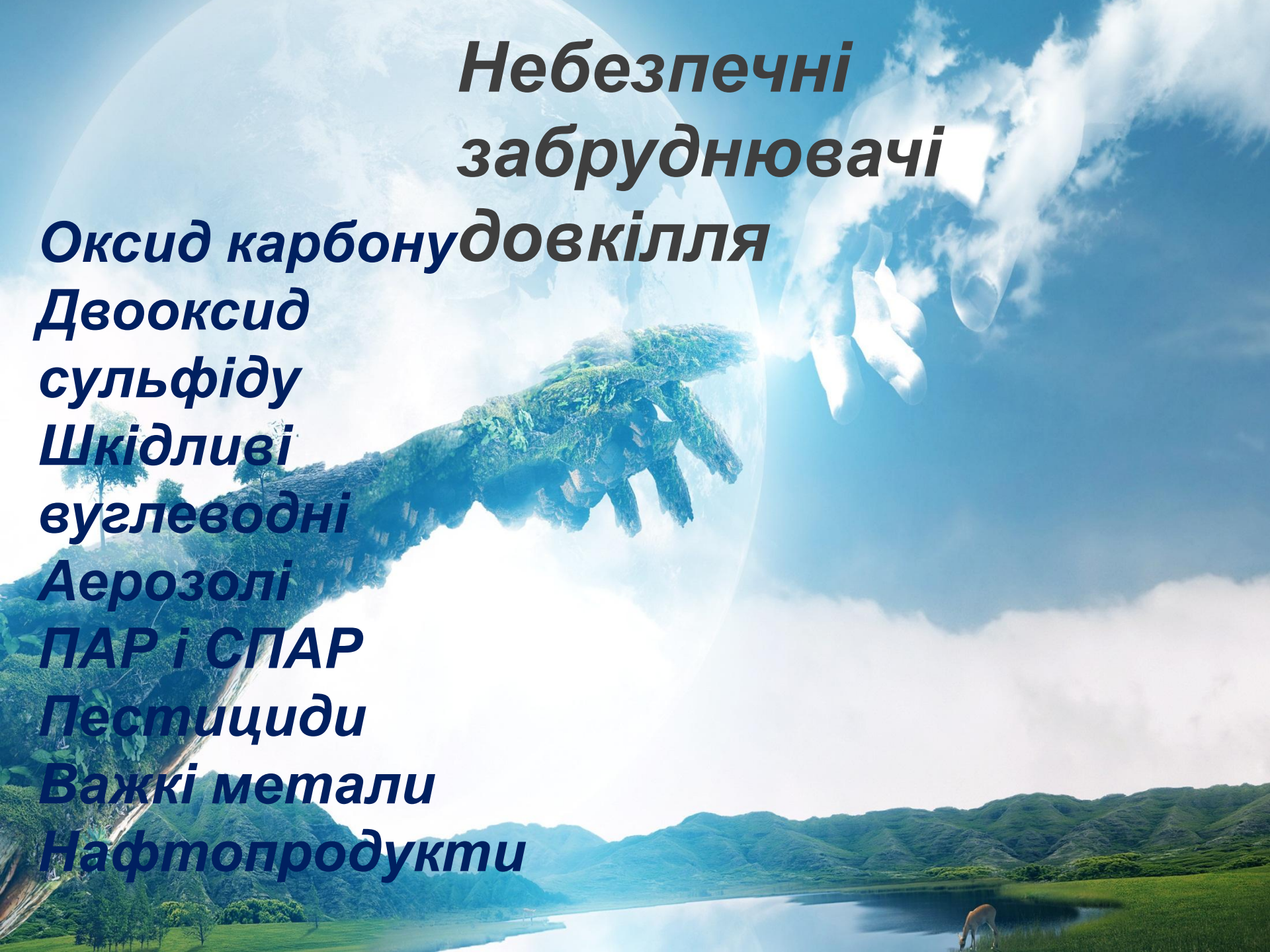
Аерозолі

ПАР і СПАР

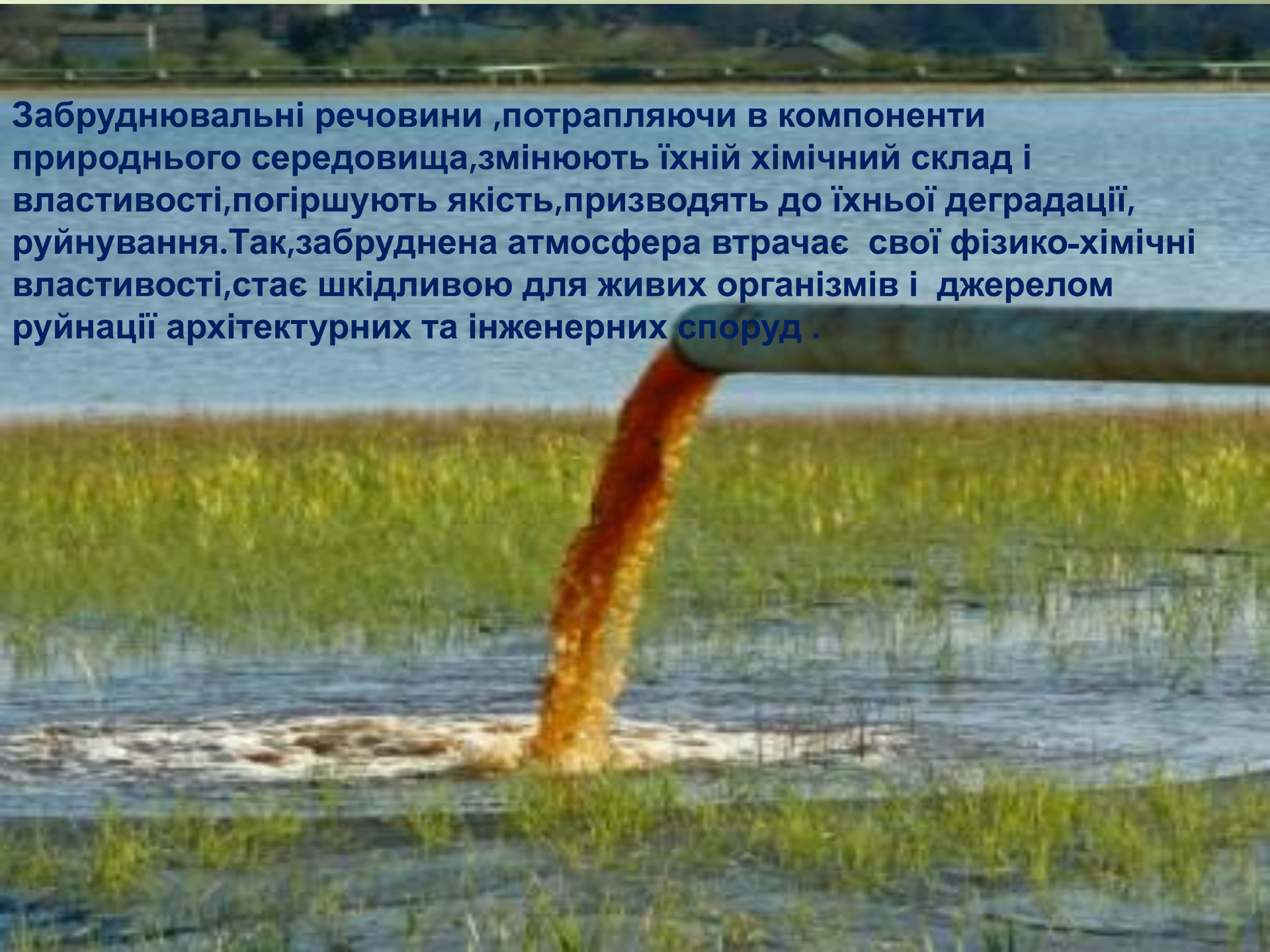
Пестициди

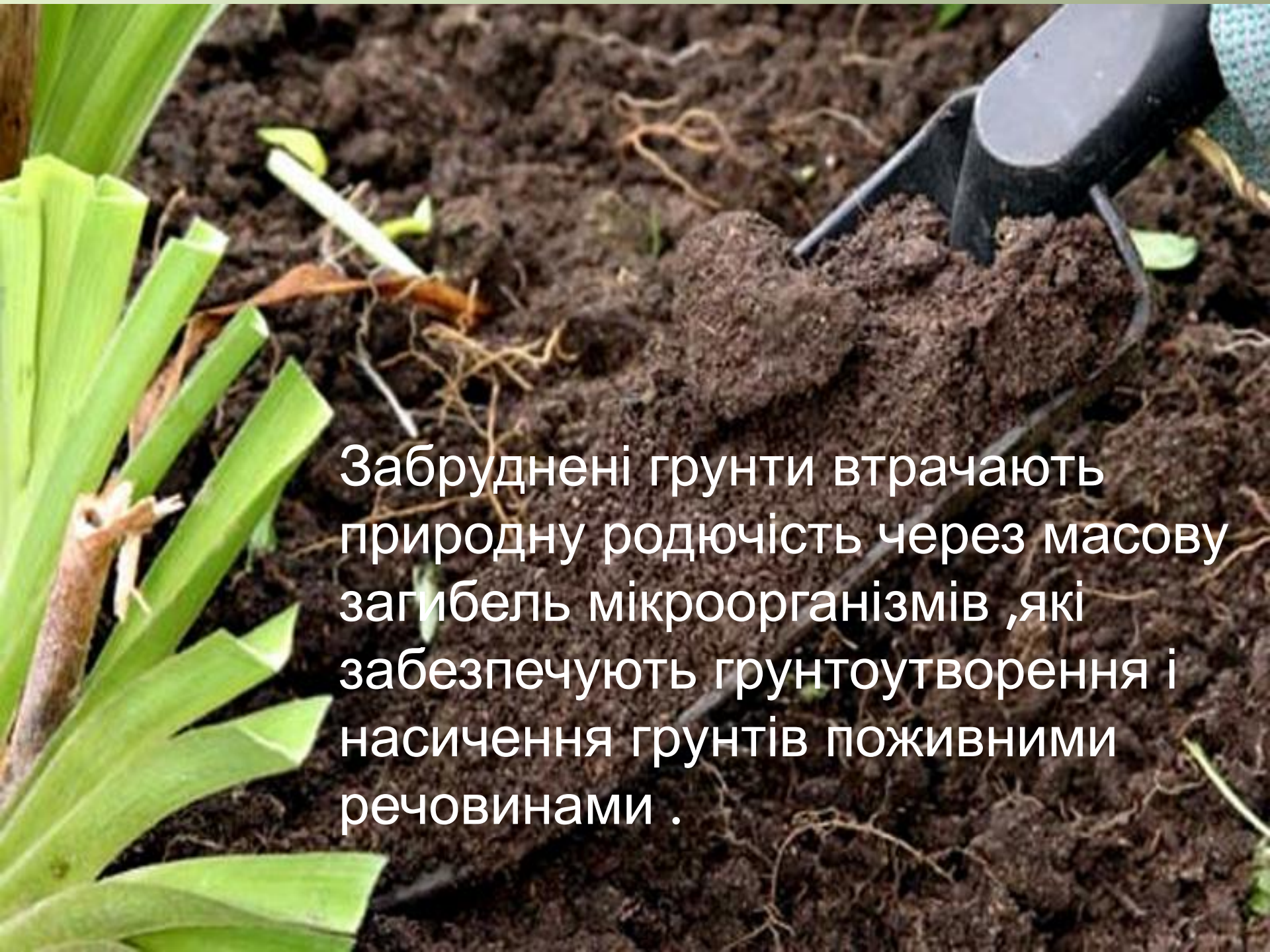
Важкі метали

Нафтопродукти

Забруднювальні речовини , потрапляючи в компоненти природнього середовища, змінюють їхній хімічний склад і властивості, погіршують якість, призводять до їхньої деградації, руйнування. Так, забруднена атмосфера втрачає свої фізико-хімічні властивості, стає шкідливою для живих організмів і джерелом руйнації архітектурних та інженерних споруд .

Забруднені ґрунти втрачають природну родючість через масову загибель мікроорганізмів, які забезпечують ґрунтоутворення і насичення ґрунтів поживними речовинами .

Забруднена вода несприятлива для водних і наземних організмів, зумовлює деградацію гідробіоценозів, погіршує умови життя і

Здатність самоочищуватися рятує від катастроф великого масштабу

Усі компоненти природного середовища здатні до самоочищення. Під впливом ряду фізико-хімічних чинників і процесів очищується забруднена атмосфера. Повне біологічне очищення води відбувається за участю світла, живих організмів, процесів фільтрації й осідання завислих речовин упродовж чотирьох діб. Очищення ґрунтів від органічного забруднення здійснюють ґрунтові мікроорганізми. Ґрунти мають антисептичну властивість, що запобігає розвитку в них патогенних організмів і переносників інфекційних хвороб.

Рослини в процесі життєдіяльності здатні засвоювати з атмосфери, води, ґрунтів надлишок певних хімічних елементів. Так, 1 га деревостанів у середньому продукує в рік до 4 т кисню, поглинаючи 5 т вуглекислого газу. Без шкоди для себе 1 га лісу поглинає 400 кг сірчистого газу, 100 кг хлоридів, 25 кг фторидів, значну кількість фенолів.

Основні джерела забруднення природного середовища України:

- 1) ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА
- 2) ТРАНСПОРТ
- 3) КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Промислові підприємства і підприємства комунального господарства поширені територією країни локально (4,5% площі), а сільськогосподарські угіддя охоплюють близько 71% її території, а отже вплив сільськогосподарського виробництва на довкілля є визначальним у територіальному аспекті. Транспортні засоби належать до мобільних забруднювачів довкілля з лінійно –вузловим характером поширення

Нині спостерігається катастрофічне зменшення вмісту кисню в атмосфері. За останні 10—20 років його кількість зменшилася настільки, наскільки за попередні 10 тис. років. Серед основних причин цього явища вирізняють такі:

- зменшення обсягів потрапляння кисню у зв'язку зі скороченням зеленого покриву планети;
- зменшення фітопланктону Світового океану внаслідок його забруднення;
- використання кисню транспортними засобами (наприклад, легковий автомобіль протягом 1 тис. км пробігу спалює річну норму споживання кисню людиною);
- споживання живими організмами (у середньому людина споживає 500 л кисню на добу);